

Projekt ustawy
o wzmocnieniu przemysłowego potencjału obronnego Rzeczypospolitej Polskiej
17.04.2015

U S T A W A

z dnia 2015 r.

o wzmocnieniu przemysłowego potencjału obronnego Rzeczypospolitej Polskiej

System obronny Rzeczypospolitej Polskiej stanowi wspólne dobro całego społeczeństwa. W celu wzmocnienia jego efektywności i spójności oraz rozwoju zintegrowanego systemu bezpieczeństwa narodowego, a także działając w granicach postanowień art. 346 ust. 1 lit. b) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w dążeniu do zapewnienia bezpieczeństwa obywatelom Rzeczypospolitej Polskiej i jej mieszkańcom, stanowi się, co następuje:

Art. 1. 1. W przypadku zamówień na dostawy broni, amunicji i materiałów wojennych, stanowiących środki, o których mowa w art. 346 ust. 1 lit. b) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zwanego dalej „TFUE”, przeznaczonych wyłącznie do celów wojskowych, koniecznych do ochrony podstawowych interesów bezpieczeństwa państwa, jednym z kryteriów udzielenia zamówienia jest produkcja na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zamawianych broni, amunicji i materiałów wojennych oraz ich serwis, modernizacja i wykonywanie innych usług obsługowo-naprawczych.

2. Kryterium określone w ust. 1. jest spełnione, jeżeli wykonawca posiada znajdujący się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej udokumentowany potencjał przemysłowy i badawczo-rozwojowy, niezbędny do produkcji, broni, amunicji i materiałów wojennych stanowiących środki, o których mowa w art. 346 ust. 1 lit. b) TFUE.

3. Kryterium określone w ust. 1 uważa się za spełnione również wtedy, gdy wykonawca wykaże, iż posiadając odpowiedni potencjał finansowy, przemysłowy i badawczo-rozwojowy, przed rozpoczęciem dostaw określonych w ust. 1. przeniesie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zdolności produkcyjne, serwisowe i obsługowo-naprawcze, a także inne, niezbędne z punktu widzenia ochrony podstawowych interesów bezpieczeństwa państwa, w zakresie umożliwiającym wykonanie dostaw, ustanawiając jednocześnie na rzecz Skarbu Państwa należyte zabezpieczenie o wartości nie mniejszej niż 10 procent wartości zamówienia.

Projekt ustawy
o wzmocnieniu przemysłowego potencjału obronnego Rzeczypospolitej Polskiej
17.04.2015

4. Rada Ministrów wyda w drodze rozporządzenia regulamin, który określi sposób prowadzenia postępowań o udzielenie zamówienia, o którym mowa ust. 1, sposób powołania komisji do przygotowania i przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia, obowiązki jej członków, sposób dokumentowania spełniania wymagań przez wykonawców, przesłanki wykluczenia wykonawców i odrzucenia oferty, rodzaj, wartość i sposób udzielenia przez wykonawcę należytego zabezpieczenia, zasady zawierania umów, uwzględniając zasady legalności, rzetelności, celowości, racjonalizacji kosztów oraz przestrzeganie zasady równego traktowania.

5. Minister Obrony Narodowej, w drodze rozporządzenia, określi dla każdego zamówienia szczegółowe elementy kryterium, o którym mowa w ust. 1., wskazując minimalny wyrażony procentowo, udział produkcji, która musi być wykonana na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w stosunku do całości zamówienia, uwzględniając również rodzaj i skalę inwestycji na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, koniecznej dla realizacji danego zamówienia oraz jej trwałość.

Art. 2. 1. Rada Ministrów może uchwalić Narodowe Programy Partnerstwa na Rzecz Obronności zwane dalej „NPPRO”, przewidujące wykorzystanie istniejącego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej potencjału przemysłowego, tworzonego przez przedsiębiorców, o których mowa w art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 23 sierpnia 2001 r. o organizowaniu zadań na rzecz obronności państwa realizowanych przez przedsiębiorców (Dz. U. z 2001 r. Nr 122, poz.1320 oraz z 2002 r. Nr 188, poz. 1571), na których zostały nałożone zadania, o których mowa w art. 4a ust. 2 pkt 2 tejże ustawy. NPPRO uchwała się w celu wdrożenia lub rozwoju na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zwłaszcza opartej na nowoczesnych technologiach, produkcji oraz dostawy określonego rodzaju broni, amunicji i materiałów wojennych, stanowiących środki, o których mowa w art. 346 ust. 1 lit. b TFUE, przeznaczonych wyłącznie do celów wojskowych, koniecznych do ochrony podstawowych interesów bezpieczeństwa państwa.

2. W przypadku, jeśli żaden z przedsiębiorców nie spełnia warunków określonych w ust. 1, Rada Ministrów w NPPRO może zaplanować utworzenie spółek celowych z udziałem przedsiębiorców lub przedsiębiorców zagranicznych i Skarbu Państwa z wyłączeniem jednostek sektora finansów publicznych określonych art. 9 pkt 8 - 10 oraz pkt 12 i 13 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 885, z późn. zm.).

Projekt ustawy
o wzmocnieniu przemysłowego potencjału obronnego Rzeczypospolitej Polskiej
17.04.2015

3. W przypadku wniesienia przez Skarb Państwa, jednostki sektora finansów publicznych lub spółki z udziałem Skarbu Państwa, wkładu własnego będącego nieruchomością, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 518, z późn. zm.).

3. Rada Ministrów określi w drodze rozporządzenia dla każdego NPPRO zasady i tryb realizacji NPPRO, zasady wyłaniania przedsiębiorców i przedsiębiorców zagranicznych do udziału w spółkach o których mowa w ust. 3 oraz rodzaj i wielkość środków Skarbu Państwa przeznaczonych w celu zawiązania tych spółek, uwzględniając zachowanie uczciwej konkurencji oraz przestrzeganie zasad równego traktowania i proporcjonalności.

Art. 3. Do działań podejmowanych na podstawie art. 1 i art. 2 niniejszej ustawy nie stosuje się ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 907, z późn. zm.) z wyjątkiem art. 4c tej ustawy oraz ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym (Dz. U. z 2009 r. Nr 19, poz. 100 z późn. zm.).

Art. 4. Do zamówień dokonywanych na podstawie art. 1 nie stosuje się przepisów ustawy z dnia z dnia 26 czerwca 2014 r. o niektórych umowach zawieranych w związku z realizacją zamówień o podstawowym znaczeniu dla bezpieczeństwa państwa (Dz. U. z 2014 r. poz. 932).

Art. 5. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

Projekt ustawy
o wzmocnieniu przemysłowego potencjału obronnego Rzeczypospolitej Polskiej
17.04.2015

Uzasadnienie

Umacnianie zdolności państwa do obrony, w tym zapewnienia przetrwania ludności i funkcjonowania struktur państwa oraz skutecznego działania Sił Zbrojnych RP, wymaga znacznego zaangażowania jego struktur gospodarczych, tworzących przemysłowy potencjał obronny i realizujących zadania gospodarczo-obronne¹.

Dysponowanie przez Polskę potencjałem umożliwiającym produkcję określonych systemów uzbrojenia i sprzętu wojskowego stanowi jeden z wyznaczników suwerenności państwa oraz gotowości mobilizacyjnej jego struktur. Przemysł krajowy pozostaje kluczowym źródłem zaopatrzenia sił zbrojnych w uzbrojenie i sprzęt wojskowy, a polskie placówki naukowo-badawcze są znaczącym dostawcą technologii i myśli technicznej w zakresie technologii obronnych. Za utrzymaniem i wspieraniem przemysłowego potencjału obronnego przemawia również interes polskiej gospodarki (postęp technologiczny, miejsca pracy, wymiana handlowa z partnerami zagranicznymi, zasilanie budżetu państwa w przychody z tytułu podatków i opłat)²

Działanie w zgodzie z art. 346 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej zwanego dalej „TFUE” pozwala na udzielanie zamówień na dostawy broni, amunicji i materiałów wojennych przeznaczonych wyłącznie do celów wojskowych, które zostaną uznane za konieczne w celu ochrony podstawowego interesu bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej bez zastosowania *Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/81/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania niektórych zamówień na roboty budowlane, dostawy i usługi przez instytucje lub podmioty zamawiające w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa i zmieniająca dyrektywy 2004/17/WE i 2004/18/WE*. Zdefiniowanie swoich podstawowych interesów należy do obowiązków danego państwa członkowskiego³.

¹ Przemysłowy potencjał obronny zdefiniowany jest w art. 4. pkt 1 ustawy z dnia 7 października 1999 r. o wspieraniu restrukturyzacji przemysłowego potencjału obronnego i modernizacji technicznej Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1999 r., Nr 83 poz.932). Pod tym pojęciem rozumie się zasoby materialne i niematerialne istniejące w przemyśle Rzeczypospolitej Polskiej, zabezpieczające potrzeby obronne państwa, w tym potrzeby Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, w uzbrojenie lub sprzęt wojskowy.

² "Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022" przyjęta Uchwałą Nr 67 Rady Ministrów z dnia 9 kwietnia 2013 r. (M. P. 2013, poz. 377) oraz Program wspierania rozwoju polskiego przemysłu obronnego w latach 2013-2020 (projekt z dnia 3.12.2012 opracowany przez Ministerstwo Gospodarki).

³ Motyw 16 dyrektywy; zob. też wyrok z 30 września 2003 r. w sprawie T-26/01 Fiocchi Munizioni SpA, pkt 58.

Projekt ustawy
o wzmocnieniu przemysłowego potencjału obronnego Rzeczypospolitej Polskiej
17.04.2015

W takim przypadku dane państwo członkowskie musi udowodnić, że konkretny zastosowany środek jest obiektywnie właściwy dla ochrony określonych istotnych interesów bezpieczeństwa. *Ratio conventionis* art. 346 TFUE stanowiło założenie, że kwestie obronności i bezpieczeństwa należą do wyłącznych kompetencji państw członkowskich, które muszą posiadać szeroki zakres swobody działania w odniesieniu do nich.⁴ Na podstawie tego przepisu państwa członkowskie mogą podejmować konieczne środki dotyczące produkcji lub handlu bronią, amunicją lub materiałami wojennymi.

Obecnie jednostki sektora finansów publicznych udzielające zamówień na dostawy środków, o których mowa w art. 346 ust. 1 lit. b TFUE, nie stosują kryterium terytorialności produkcji, o którym mowa w art. 1 ust. 1 projektowanej ustawy.

Osią projektu jest, aby w zgodzie z art. 346 TFUE, wzmacniać potencjał obronny Rzeczypospolitej Polskiej poprzez uzupełnienie polskiego porządku prawnego o obowiązkowe stosowanie kryterium terytorialności produkcji przy udzielaniu zamówień przeznaczonych wyłącznie dla celów wojskowych, tj. produkcji broni, amunicji i materiałów wojennych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Ma to na celu zabezpieczenie dostaw przeznaczonych dla wojska, służących zagwarantowaniu niezależności, suwerenności Państwa Polskiego i integralności granic Rzeczypospolitej Polskiej, które jednocześnie stanowią zewnętrzne granice Unii Europejskiej, co czyni sytuację Państwa Polskiego specyficzną na tle pozostałych państw członkowskich. Jedną z gwarancji wzmocnienia potencjału obronnego Państwa Polskiego jest zapewnienie możliwości produkcji i dostaw broni, amunicji i materiałów wojennych przeznaczonych wyłącznie do celów wojskowych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Gwarantuje to również wzmocnienie systemu obronności Rzeczypospolitej Polskiej, poprzez zapewnienie zdolności projektowania, rozwoju i modernizacji w odniesieniu do środków, o których mowa w art. 346 TFUE oraz dzięki zagwarantowaniu lepszej logistyki tych środków, opartej na zwiększeniu niezależności Sił Zbrojnych od zewnętrznych źródeł zaopatrzenia. Usługi serwisowe, zgodnie z założeniami, także mają być świadczone w granicach Rzeczypospolitej Polskiej, co również jest rozwiązaniem szybszym i korzystniejszym z punktu widzenia interesu obronności i bezpieczeństwa państwa.

Z kolei, art. 2 projektu ustawy przewiduje uprawnienie Rady Ministrów do uchwalenia Narodowych Programów Partnerstwa na Rzecz Obronności, z których każdy może być

⁴Cyt. za: Wojciech Sadowski, Komentarz do art. 346 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, LEX.

Projekt ustawy
o wzmocnieniu przemysłowego potencjału obronnego Rzeczypospolitej Polskiej
17.04.2015

dedykowany dla jednego lub większej ilości zadań obronnych, a w szczególności służąc zapewnianiu produkcji na terytorium RP i dostawom dla celów wojskowych określonego rodzaju broni, amunicji i materiałów wojennych, jeśli zostaną uznane za konieczne w celu ochrony podstawowego interesu bezpieczeństwa państwa. Realizacja każdego NPPRO opierać się powinna na wykorzystaniu istniejącego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej potencjału przemysłowego, tworzonego jednak przez przedsiębiorców o szczególnym znaczeniu gospodarczo-obronnym, którego przedmiotem wykonywanej działalności gospodarczej jest produkcja, remont lub modernizacja uzbrojenia i sprzętu wojskowego, o których mowa w art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 23 sierpnia 2001 r. o organizowaniu zadań na rzecz obronności państwa realizowanych przez przedsiębiorców (Dz. U. z 2001 r. poz.1320 oraz z 2002 r. poz. 1571)], na których ponadto zostały nałożone zadania w zakresie dostaw lub remontów uzbrojenia i sprzętu wojskowego, określone w art. 4a ust. 2 pkt 2 wyżej wskazanej ustawy.

W razie niemożliwości sięgnięcia przez Radę Ministrów do istniejącego przemysłowego potencjału przedsiębiorców o szczególnym znaczeniu gospodarczo-obronnym, realizacja NPPRO może zostać oparty również na potencjale innych przedsiębiorców i przedsiębiorców zagranicznych, którzy w szczególności przenosząc zdolności produkcyjne i udostępniając know-how, nowe technologie i wiedzę wraz z jednostkami sektora finansów publicznych i spółkami Skarbu Państwa mogą tworzyć spółki celowe. Ma to na celu umożliwienie projektowania, wytwarzania i zagwarantowania dostaw broni, amunicji i materiałów wojennych przeznaczonych wyłącznie do celów wojskowych, które zostaną uznane za konieczne w celu ochrony podstawowego interesu bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej, jak również zagwarantowania w odniesieniu do takiej broni, amunicji i materiałów wojennych, wykonania usług serwisu z tytułu rękojmi i gwarancji, modernizacji, wytwarzanie części zamiennych, wykonywania dostaw uzupełniających, w warunkach możliwie największej niezależności od czynników zagranicznych. Narodowy Program Partnerstwa na Rzecz Obronności służyć powinien rozwinięciu i wzmocnieniu potencjału obronnego Rzeczypospolitej Polskiej, przy jednoczesnym pozyskaniu dofinansowania ze źródeł pozabudżetowych w tym zagranicznych i zapewnieniu dostępu do najnowszych światowych technologii oraz alokacji na terytorium RP nowych lub zwiększeniu dotychczasowych zdolności produkcyjnych.

Jednym z priorytetów przyjętych przez Rząd, który służyć ma osiągnięciu celu w postaci „Umocnienia zdolności państwa do obrony” jest wzmacnianie przemysłowego

Projekt ustawy
o wzmocnieniu przemysłowego potencjału obronnego Rzeczypospolitej Polskiej
17.04.2015

potencjału obronnego. Efektywne wspieranie rozwoju sektora przemysłu obronnego będzie prowadzone poprzez utworzenie skonsolidowanej struktury krajowego przemysłowego potencjału obronnego oraz wzmocnienie wspomagających ją mechanizmów i instrumentów finansowych. Wśród głównych działań służących temu priorytetowi Rada Ministrów wskazała:

* dostosowanie potencjału produkcyjnego oraz badawczo-rozwojowego przemysłu obronnego do potrzeb odbiorców krajowych oraz możliwości eksportowych;

* opracowanie i wdrożenie systemu pozyskiwania uzbrojenia i sprzętu wojskowego umożliwiającego przewidywalne i w miarę stabilne zamówienia ze strony MON;

* skoordynowanie polityki w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych w dziedzinie uzbrojenia i sprzętu wojskowego;

* rozszerzenie oferty asortymentowej przemysłowego potencjału obronnego w zakresie nowoczesnego uzbrojenia i sprzętu wojskowego; (...).⁵

Projekt niniejszej ustawy oparty jest zatem na założeniach tożsamyh z celami deklarowanymi i przyjętymi w oficjalnych dokumentach przez Rząd RP, stanowiąc konkretyzację działań w pełni zgodną z racją stanu i polską polityką bezpieczeństwa, a w szczególności polityką obronną.

Na podstawie art. 4c ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz. U. z 2013, poz. 907, z późn. zm.) zostało wydane rozporządzenie Rady Ministrów z dnia z dnia 12 lutego 2013 r. w sprawie trybu postępowania w zakresie oceny występowania podstawowego interesu bezpieczeństwa państwa. Ocena występowania podstawowego interesu bezpieczeństwa państwa będzie dokonywana na podstawie tego rozporządzenia.

Rozporządzenie Rady Ministrów przewidziane w art. 1 ust. 4 powinno zawierać regulamin, który określi sposób prowadzenia postępowań o udzielenie zamówienia na dostawę broni, amunicji i materiałów wojennych przeznaczonych wyłącznie do celów wojskowych, które zostaną uznane za konieczne w celu ochrony podstawowego interesu bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej. Regulamin powinien określać także sposób powołania komisji do przygotowania i przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia, obowiązki jej członków, sposób publikacji informacji o zamówieniu oraz dokumentowania spełniania wymagań przez wykonawców, przesłanki wykluczenia

⁵ Priorytet 2.4.2. - "Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022" przyjęta Uchwałą Nr 67 Rady Ministrów z dnia 9 kwietnia 2013 r. (M. P. z 2013 r., poz. 377).

Projekt ustawy
o wzmocnieniu przemysłowego potencjału obronnego Rzeczypospolitej Polskiej
17.04.2015

wykonawców i odrzucenia oferty, zasady zawierania umów, uwzględniając zasady legalności, rzetelności i celowości oraz racjonalizacji kosztów. Umożliwi to Ministrowi Obrony Narodowej, w ramach jego kompetencji, wydawanie decyzji które będą uwzględniać kryterium terytorialności produkcji.

Rozporządzenie MON przewidziane w art. 1 ust. 5 powinno być wydawane celem sprecyzowania kryterium terytorialności produkcji, tak aby dla każdego zamówienia podlegającego niniejszej ustawie, możliwe było określenie procentowo minimalnego stopnia, w jakim produkcja musi być wykonana na terytorium RP. Ponadto, Minister określając w rozporządzeniu kryterium terytorialności produkcji, uwzględnić musi rodzaj i skalę poczynionych na terytorium RP inwestycji koniecznych dla realizacji danego zamówienia oraz jej trwałość. Rozporządzenie powinno być wydawane oddzielnie do każdego zamówienia uznanego za konieczne w celu ochrony podstawowego interesu bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej.

Rozporządzenie Rady Ministrów przewidziane w art. 2 ust. 4 powinno określić zasady i tryb realizacji Narodowego Programu Partnerstwa na Rzecz Obronności oraz rodzaj i wysokość środków Skarbu Państwa przeznaczonych dla realizacji poszczególnych przedsięwzięć. Zatem również w tym przypadku konieczne byłoby wydawanie rozporządzeń oddzielnie dla poszczególnych inwestycji realizowanych w ramach Narodowego Programu Partnerstwa na Rzecz Obronności.

Przedmiot regulacji jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.